

Nr 119

Av herr **Gustafsson** i Borås **m. fl.**, om rätt till avdrag vid beskattningen för gåvor till allmännyttiga ändamål.

(Lika lydande med motion nr 94 i Första kammaren)

Motioner rörande rätt till avdrag vid beskattning för gåva till humanitära, kulturella, religiösa, vetenskapliga eller eljest uppenbart allmännyttiga ändamål har varit föremål för riksdagens uppmärksamhet flera gånger. Vid 1964 års riksdag framfördes förslag att en utredning borde tillsättas för att granska de med en dylik avdragsrätt sammanhängande problemen. Motionerna bifölls dock inte av riksdagen.

Det torde råda allmän enighet om nyttan och värdet av det arbete som bedrivs av t.ex. humanitära, kulturella och vetenskapliga organisationer samt kristna samfund. Detta allmännyttiga arbete bygger på den enskildes personliga intresse och vilja att satsa både tid och pengar. Trots att många av de organisationer det gäller endast har begränsade ekonomiska och personella resurser utrettar de ofta ett arbete som ur samhälls synvinkel är av stort värde. I kampen mot bl. a. brottslighet och alkoholmissbruk är frivilliga insatser ett värdefullt komplement och stöd till de kommunala och statliga insatserna. Det finns alltså allt skäl för samhället att underlätta dessa organisationers frivilligarbete.

När tidigare väckta förslag om rätt till avdrag vid beskattningen för gåvor till humanitära m. fl. ändamål avvisats har de viktigaste argumenten varit dels att samhället bör främja sådana ändamål genom *bidrag* och inte genom att ge rätt till skatteavdrag, dels att rätt till avdrag skulle strida mot vårt skattesystems grunder.

Vi kan inte inse att ett bidragssystem behöver utesluta avdragsrätt. Tvärtom skulle avdragsrätten utgöra ett värdefullt komplement till bidrag. Avdragsrätten har ur flera synvinklar betydande fördelar framför ett bidragssystem.

En avdragsrätt av ifrågavarande slag kan förväntas stimulera enskilda att öka sina penningbidrag till allmännyttiga ändamål; härigenom kommer vetenskapliga, ideella och kristna organisationer att få avsevärt större möjligheter att utöva sin samhällsgagnande verksamhet än om de vore hänvisade till att vid sidan av de nuvarande enskilda gåvorna helt lita till de statsbidrag som av statsfinansiella skäl ofta skulle sättas lägre än vad allmänt skulle anses skäligt.

Det har upprepade gånger hänt att riksdagen avvisat förslag om anslag till t. ex. organisationer för handikappade trots att riksdagsmajoriteten erkänt att dessa anslag är synnerligen välmotiverade. Man har hänvisat till svårigheterna att få rum med ett sådant anslag i statsbudgeten. Till detta kommer att t. ex. vissa kristna samfund av principiella skäl har svårt att acceptera bidrag från stat eller kommun till delar av sin verksamhet.

Att införa avdragsrätt för gåvor till ifrågavarande ändamål, skulle, hävdas det också, medföra ett avsteg från grundläggande principer i vår skatterätt. Ett eftergivande av inkomstskatt vid dylika gåvor skulle endast med svårighet gå att förena med skatteförmågeprincipen.

Mot detta kan för det första den invändningen resas att pengar som avstås för samhällsnyttiga syften utan att givaren får några som helst materiella förmåner knappast kan påverka givarens skatteförmåga. Detta har uppenbarligen varit tankegången i de många länder, där man sedan länge har en avdragsrätt av detta slag. I motion 1962 II: 592 återfinns en utförlig redogörelse för bestämmelserna i dessa länder till vilken vi hänvisar.

För det andra bör påpekas att skatteförmågeprincipen redan är genombruten på flera områden. Sålunda medges exempelvis avdrag för vissa försäkringspremier. Vidare är regler som medger begränsad rätt till avdrag för gåvor till allmännyttiga eller behjärtansvärda ändamål inte främmande för vår skattelagstiftning. Regler av den innebörden har tidigare funnits i svensk rätt. Att en viss reglering i något avseende inte ligger helt i linje med en skatterättslig princip kan inte heller vara ett tillräckligt motiv för att bestämmelsen i fråga inte skall genomföras. Om det efter en ändamålsprövning framkommer att starka skäl talar för ny lagstiftning, bör ett undantag göras från huvudregeln.

Denna fråga har tidigare i samband med andra frågor prövats i ett 1956 avgivet betänkande från skattelagssakkunniga. Någon ingående utredning företog emellertid dessa sakkunniga icke i denna fråga, vilken låg vid sidan av deras huvuduppdrag. Därtill kommer att mycket inträffat på detta område i andra länder som motiverar en utredning.

Enligt vår mening bör därför en utredning tillsättas med uppgift att studera olika möjligheter att medge någon form av avdragsrätt för gåvor till humanitära m. fl. ändamål. Vi finner det motiverat att vissa gränser för avdragsrätten fastställs, liksom att det efter ansökningsförfarande bestämmas vilka objekt som vid mottagande av penninggåva medför rätt till avdrag vid beskattning för givaren.

Med stöd av vad vi ovan anfört hemställs,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande införande av avdrag vid taxering till statlig

inkomstskatt på belopp som den skattskyldige skänkt till
humanitära, kulturella, religiösa, vetenskapliga eller eljest
uppenbart allmännyttiga ändamål.

Stockholm den 22 januari 1965

<i>Axel Gustafsson</i> i Borås	<i>Carl Eric Hedin</i>	<i>John Eriksson</i> i Bäckmora
<i>Eric Nelander</i>	<i>Jöns Nilsson</i> i Bästekille	<i>Bengt Börjesson</i> i Falköping
<i>Einar Rimmerfors</i>	<i>Hans Nordgren</i>	<i>Anders Jonsson</i>
<i>Elias Jönsson</i> i Ingemarsgården	<i>Arvid Nilsson</i> i Lönsboda	<i>Yngve Hamrin</i>
<i>Augustinus Keijer</i>	<i>Olle Westberg</i>	<i>Sigvard Rimås</i>
<i>Filip W. Fridolfsson</i>	<i>Sven Antby</i>	<i>Gideon From</i>
<i>Matteus Berglund</i>	<i>Gunnar Hyltander</i>	<i>Arne Persson</i> i Heden
<i>David Gomér</i>	<i>Sven Wedén</i>	<i>Gösta Sterne</i>
